

מלחמה בחדר המיטות

באימפריית המזרנים עמינח מתחולל סכסוך בממדים אפיים בין בני משפחת המייסדים שוורץ. תביעות הדדיות, קללות, תלונות על הטרדות מיניות, טענות להתעמרות, דיבור מגונה לעובדות, עלבונות אישיים נמוכים, חשד להעלמות מס והמון דם רע. מוסף כלכליסט צולל לעומק הקרע החריף, שמאיים למוטט את החברה

צילומים: סטודיו לם וליץ

אוגוסט אשתקד, בזמן שההנהלות של חברות רבות במשק היו שקועות עד צוואר בהתמודדות עם משבר הקורונה, זומנו הדירקטורים של עמינח, חברת המזרנים והמיטות המובילה בישראל, לישיבה מיוחדת. סדר היום היה בהחלט לא שגרתי: יישום המלצות השופטת בדימוס דינה אפרתי שבדקה תלונות על הטרדות מיניות מצד בעל השליטה והמנכ"ל המשותף אמנון שוורץ; ומיני ועדת שימוע לפני פיטורים למנכ"ל המשותף השני רוני שוורץ, אחיינו של אמנון. נושאים נפיצים.

הנוכחים — שבעת בני המשפחה ששולטים ומנהלים את עמינח ב־20 השנה האחרונות, הדירקטורים מטעמם והיועץ המשפטי — ידעו היטב למה לצפות. כמעט כמו בכל ישיבות הדירקטוריון בשלוש השנים האחרונות, היה לכולם ברור שהתפריט יכלול שוב מנה הגונה של קללות, צעקות, השמצות, איומים, הכפשות והאשמות הדדיות במצב שאליו נקלעה החברה: רווחיות שפוחתת במשך העשור האחרון, ושיאה השלילי היה בהפסד תפעולי של 14.2 מיליון שקל ב־2019 על הכנסות של 293 מיליון שקל.

אלא שפרוטוקולי ישיבות הדירקטוריון של עמינח, שנחשפים כאן, מגלים דרמה גדולה הרבה יותר מנתונים כספיים בעייתיים: המשפחה שרויה בסכסוך עסקי-יצרי פנימי שמסרב לגווע, והוליד עד כה תלונות על הטרדות מיניות, תביעות על התעמרות, חשד לעבירות מס, וכן טענות לבזבז כספים על כלי רכב, מלונות יוקרה, מסעדות, יינות ועוד. ואיש לא יכול להבטיח שנאמרה המילה האחרונה.

דקות אחדות מפתיחת הישיבה, כמו שריקת פגז הנשמעת לפני הסתערות בקרב, האות ניתן. "סתום את הפה שלך כבר, יא חתיכת זבל!... אתה לא נותן לאף אחד לדבר, תסתום את הפה שלך כבר, יא טמבל! מספיק", צווח אמנון על רוני, האויב הנצחי שלו בדירקטוריון, כשזה קטע את דבריה של בתו, טלי שוורץ-דינס, המכהנת כדירקטורית בחברה. "ניסית לתפור לי תיק על הטרדה מינית אצל דינה אפרתי, לא הלך לך", הוא המשיך ושאל. "רוני, אם תמשיך להשמיץ אותי אישית, קח בחשבון — אתה תהיה במקום לא טוב."

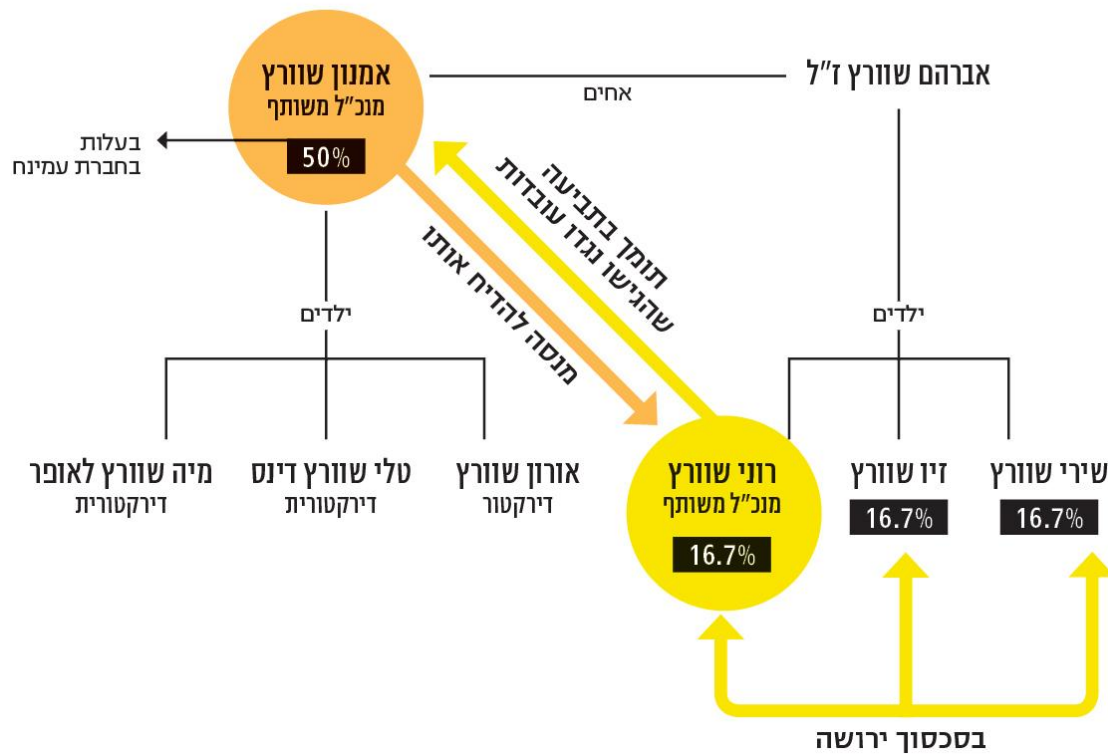
רוני לא נשאר חייב. "תראה איך אתה מדבר, שפת ביבים, בושה וחרפה... אתה מדבר כמו הבת שלך. שניכם אותה רמה", ובהמשך הוסיף: "לא יכול להיות שאדם בן 80 ינהל את החברה". ההערה הזאת הקפיצה את שוורץ-דינס, שצעקה לעבר בן דודה: "אני לא מפריעה לך לשקר במצח נחושה, אז אל תפריע לי... עוד פעם אחת אתה אומר שאבא שלי בן 80, אנחנו נתבע אותך. אם אתה לא יודע מתמטיקה ואת הגיל שלו — נתבע אותך". אמנון, אגב, חגג 80 כמה חודשים לאחר אותה ישיבה.

האווירה המשיכה להתלהט. "אתה גם גזען בגיל?", הטיחה הדירקטורית מיה שוורץ-לאופר, בתו השנייה של בעל השליטה, בבן דודה רוני. "בינתיים את חיה ממני", השיב בארסיות המנכ"ל לבת דודו, שהמשיכה מצדה: "אני לא חושבת שמישהו פה יודע איך אתה מדבר לעובדים שלך, איך אתה מקציף מהפה וצורח עליהם במשך שנים. אם היית יושב יום אחד מחוץ לעמינח היו מעיפים אותך על התחת, כי אתה חרא של בן אדם."

"חברה שאני מחזיק בה 50% — אתה לא תהיה מנכ"ל בה, חד-משמעית", הודיע בעל השליטה לאחיינו המנכ"ל. וזה התריס בתגובה: "אתה יכול לחזור על זה פעם נוספת?"

"רוני, אני גם אחזור על זה", התערבה שוורץ-לאופר. "אתה לא תשב כמנכ"ל של החברה הזאת ובדירקטוריון. זה הכל."

שושלת שוורץ

"הדירקטוריון הפך לזירת קרב"

עמינח היא חברת תעשייה ישנה שמייצרת, מייבאת ומשווקת מזרנים, רהיטים ומוצרי עץ נלווים מאז 1970. היא נולדה לפני כ-70 שנה כמרפדייה קטנה ביפו של שני אחים, אברהם ואמנון שוורץ, ולימים הפכה למותג מוביל בישראל, עם שישה מפעלי ייצור לרכיבים (מזרן, קפיצים, עץ, מתכת, ספוג והרכבה), המתפרשים על פני 30 אלף מ"ר ליד קיבוץ ניר צבי, כ-45 חנויות בשלוש רשתות (עמינח סנטר, אמריקן קומפורט וגוד נייט), וכ-500 עובדים.

לפני שצוללים למעמקי הסכסוך בחברה, כדאי להכיר את השחקנים שבזירת המאבק: בצד אחד ניצבים אמנון, בעל השליטה בחברה (50%), וילדיו טלי, מיה ועו"ד אורן שוורץ, שמכהנים כדירקטורים בעמינח. בצד השני של המתרס נמצא רוני, בנו של אברהם המנוח, המכהן כמנכ"ל משותף בחברה עם אמנון.

רוני ושני אחיו הצעירים, זיו שוורץ ושירי שוורץ-רז, ירשו כל אחד שישית (16.66%) ממניות אביהם, כך שיחד הם מחזיקים ב-50% ממניות החברה. אלא ששלושת האחים, "הילדים של אברהם", מצויים בעצמם בסכסוך על הירושה, שהדיון עליו מתנהל בבית הדין למשפחה.

על רקע הסכסוך ביניהם, חברו שירי וזיו לדודם אמנון, ותמכו בהדחת אחיהם מתפקיד המנכ"ל. הפיטורים הוקפאו לבקשת רוני, בצו זמני שהוציא בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב, עד שתתברר תביעה בנושא, שהגיש רוני בספטמבר אשתקד נגד דודו, בני דודיו ואחיו.

דיוני ההוכחות צפויים להיפתח בחודש הבא, לאחר סיומה של פגרת בית המשפט. ורגועים הם כנראה לא יהיו.

"ישיבות הדירקטוריון הפכו בשנים האחרונות לזירת קרב ממש, "הודה אמנון בתצהיר שהגיש לפני כשבועיים לבית הדין לעבודה האזורי בתל אביב, במענה לתביעה שהגיש רוני. "הישיבות חסרות ערך כמעט לחלוטין, הדירקטורים מרגישים מאוימים, המענה בריוני, גס ומבזה."

בנות הדודות נגד רוני

מיה שוורץ-לאופר: "רוני, אני לא חושבת שמישהו פה יודע איך אתה מדבר לעובדים שלך, איך אתה מקציף מהפה וצורח עליהם במשך שנים. אם היית יושב יום אחד מחוץ לעמינח היו מעיפים אותך על התחת, כי אתה חרא של בן אדם"

**טלי שוורץ־דינס: "אני מכירה את
רוני 50 שנה פלוס מינוס. הבן אדם
נהנתן, מותגיסט, חי מעבר ליכולת
שלו על חשבון החברה, על חשבון
כולנו, חושב שמגיע לו, עף על עצמו,
מושחת ומשחית... רוני, אתה נהנתן
ואנחנו עוצרים לך, סוגרים לך את
הברז וזה לא מוצא חן בעיניך"**

"מגחך, צועק ומורח כל דיון"

כמות האירועים שעברו על החברה במקביל לסכסוך הפנימי, או שנבעו ממנו, יכולה לטלטל גם חברות גדולות בהרבה מעמינח. הפיצוץ הראשון אירע במאי 2018 כשמעיין לימונד, מנהלת סניף גדול של עמינח, הגישה לבית הדין לעבודה תביעה נגד אמנון שוורץ על התעמרות במקום העבודה. שנתיים לאחר מכן, במאי 2020, הגישה אמה של לימונד, רונית קריין, המכהנת כמנהלת השיווק והפרסום של עמינח, תביעה נוספת נגד אמנון, הפעם על התעמרות והטרדה מינית, לאחר שהתלונות שהגישו היא ועובדות אחרות לממונה על הטרדות מיניות בחברה לא קיבלו מענה הולם בעיניה.

הטענות להטרדה מינית של קריין נבדקו בידי בודקת חיצונית, השופטת בדימוס אפרתי, והובאו לדיון בדירקטוריון לפני כשנה. הבודקת קבעה כי אין בידיה די ראיות להוכחת הטרדה מינית, כפי שהחוק מגדירה, אולם קבעה גם ש"האמירות וההתבטאויות היו חמורות ואינן ראויות נוכח מעמדו בחברה."

אפרתי מצאה בבדיקתה כי שוורץ מספר לעובדים בדיחות עם גוון מיני, שהפכו את סביבת העבודה לסקסיסטית. "צריך להבהיר לאמנון כי עליו לחדול מהתבדחויות שיש בהן גוון מיני,

שכן הן עלולות להשפיל את שומעיהן, לפגוע בכבודם ולהעכיר את סביבת העבודה", כתבה בסיכום הדו"ח.

כך למשל, בהרמת כוסית בחג הפסח פנה אמנון לעובדת אחרת, שהתלוננה לממונה על הטרדה מינית בטענה שהוא משתמש בכינויים לא הולמים כלפי נשים. אמנון לחץ את ידה ואמר לה שהוא מקווה שלחיצת היד היא לא הטרדה מינית". מדובר בהתנהלות העולה לכדי התנכלות כמשמעותה בחוק", נקבע בדו"ח.

"רציתי להבהיר שאתם חייבים להבין שאם עובד מגיש תלונה בקשר להטרדה מינית — שלא חייבת להיות עליכם — אסור לכם בשום פנים אופן להעיר כל הערה לעובד", הסבירה לחברי הדירקטוריון הממונה החיצונית על הטרדות מיניות, שמונתה ליישום המסקנות. "שום בדיחה, הלצה או להראות אם אתם יודעים או לא יודעים. בגלל המעמד שלכם, זה יכול לאיים על העובד, וזה עלול להיחשב התנכלות".

העובדה שהבזקת אסרה על בני משפחת שוורץ לעיין בדו"ח שלה בשל עניין אישי, חוץ מאמנון שנגדו הוגשה התלונה, עוררה תרעומת מצדו של רוני: "אני לא יודע מה כתוב בדו"ח. היחידה שיודעת זה השופטת, ואמנון ורונית והיועץ המשפטי, אולי גם שירי", עקץ את אחותו, "אז תעבירו את ההמלצות לדירקטוריון לדינה אפרתי שתאשר אותן, שלזה התכוונה".

האחות שוורץ־רז, שגם עליה נאסר לעיין בדו"ח, לא נותרה חייבת: "רוני, אתה הוזה, אתה שקרן, אתה רמאי. זה מה שיש לי להגיד לך".

קריין, כאמור, לא השלימה עם ממצאי דו"ח אפרתי, ובאמצעות עו"ד דרור ארד־אילון ממשרד ברנע ושות' הגישה תביעה נגד בעל השליטה ונגד החברה על הטרדה מינית והתעמרות. בתגובה, טענו אמנון וילדיו בתצהיריהם לבית המשפט ופרוטוקולי הדיונים בדירקטוריון שצורפו אליהם, כי קריין מונעת על ידי רוני שוורץ, משום שהיא מנהלת איתו רומן, ולטענתם הוא אף הדליף לה מידע על החברה, שבו היא עושה שימוש בתביעתה.

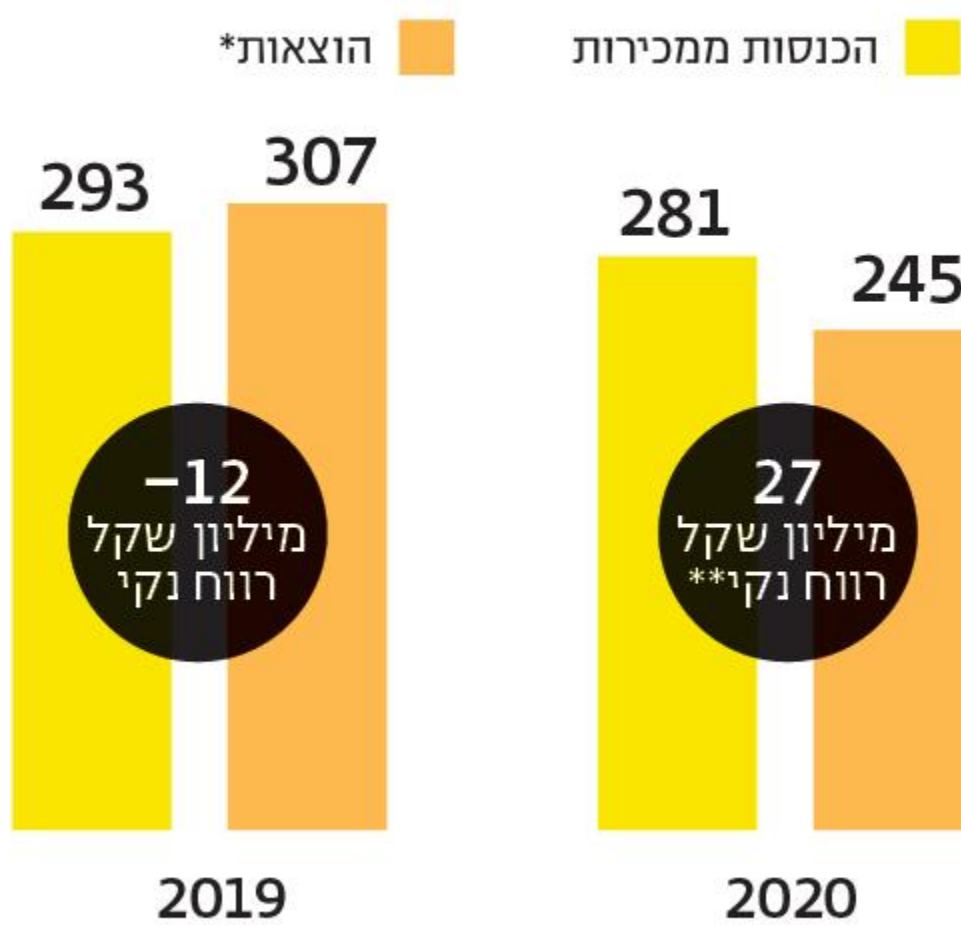
הטענות ליחסים רומנטיים בין רונית ורוני, ששניהם נשואים, הוכחשו בתוקף בידיהם. אלא שאמנון וילדיו שכרו חוקרים פרטיים, שעקבו אחריהם ותיעדו אותם יחד, למשל יושבים בבתי קפה — מה שהוביל לסיבוב נוסף של הטחת האשמות בדירקטוריון.

"רוני, אתה יכול להכחיש כמה שאתה רוצה, אני באמת לא יודעת איך אתה יכול להסביר נשיקה וישיבה על ברכיים על מדרכות", הטיחה שוורץ־דינס בכן דודה. "זאת היתה נשיקה על הלחי", השיב לה רוני, שהגיש גם תצהיר לבית המשפט בנושא. "היחסים הוכחו גם על־ידי וגם על־ידה... הפגיעה בחברה היא נשים שמחכות שאמנון יעזוב את חדר האוכל ומגיעות רק אחרי... זאת הפגיעה — נשים שמפחדות להתראיין, מפחדות להגיע לחדר האוכל".

אמנון טען מצדו כי אחיינו אימץ לחלוטין את טענותיה של קריין. בכנס בעניין התעמרות בעבודה, שארגנה מנהלת כוח האדם למנהלים בחברה, הוא טען בתצהיר, "רוני וקריין טענו מול כל מנהלי הסניפים כי אני התעמרת כביכול בבתי של קריין, מעיין לימונד, בלי ששמעו את גרסתו".

עוד טען אמנון בתצהירו כי בשל זהות האינטרסים של רוני וקריין לפגוע בו, רוני פעל לסכל ניסיון לבדוק הוצאה של 175 אלף שקל ממחלקת השיווק שבניהולה של קריין. "מרשך מגחך, מושך, צועק, מורח כל דיון בדירקטוריון בנושא", כתבו עורכי דינו של אמנון, יוסי אשכנזי ומשה יעקב ממשד הרצוג פוקס נאמן, לעורך דינו של רוני, צביקה בר-נתן ממשד גולדפרכ זליגמן. שני משרדי עורכי הדין, לפי היקף התביעות והמכתבים בתיק בית המשפט, מתפרנסים בינתיים היטב מהאש שמאכלת את משפחת שוורץ.

ההוצאות חונקות את הרווחים במיליוני שקלים

*כולל עלות מכירה
**המעבר לרווח נבע מקיצוצים לאור משבר הקורונה

העלמות מס במאות אלפי שקלים

חזית נוספת במלחמות שוורץ היא מחלקת החקירות של רשות המסים. לפי הדו"חות הכספיים של עמינח, בספטמבר 2019 פנה רוני לרשות בבקשה לגילוי מרצון של עמינח

בשל מה שהוגדר שם בשפה מכובסת "חלוקת השכר בין בעלי השליטה בחברה וקרוביהם וכן בגין דרישת הוצאות פרטיות בחברה על ידי בעלי השליטה."

במילים פשוטות, רוני טען שאשתו ושלושת ילדיו של אמנון קיבלו לכאורה שכר והחזר על הוצאות אישיות מהחברה, גם בשנים שבהן לא עבדו בה. זו שיטה שנעשה בה שימוש בדרך כלל כדי להקטין את חבות המס של בעל השליטה, וכן לנפח הוצאות של החברה כדי שחבות המס שלה תקטן. רוני טען בפנייתו לרשות המסים שבדרך זו נגרע מס בהיקף של מאות אלפי שקלים מקופת המדינה.

הליך הגילוי מרצון מקנה חסינות מהעמדה לדין בתמורה לחשיפת עבירת מס שבוצעה, אלא שהתנאי לקבלת חסינות הוא שהמידע שנחשף לא היה ידוע למחלקת המודיעין ברשות, ושלא היה תיק חקירה פתוח בנושא. אם יש כאלה – הבקשה נדחית. במקרה של משפחת שוורץ, ברשות המסים דחו את הבקשה לגילוי מרצון. כלומר הרשות לא הסכימה להתחייב שלא תפתח בעתיד בחקירה פלילית.

לפי הדו"ח הכספי של עמינח לשנת 2020, לאחר סירוב רשות המסים למתן חסינות מפלילים החברה פנתה לחטיבת החקירות של רשות המסים וביקשה בשלב ראשון לשלם את המס שלא שולם. ברשות דרשו מהחברה להגיש קודם תחשיב של אובדן המס, וזה הגיע ל-627 אלף שקל על פני כמה שנים. ברשות סברו שהסכום גבוה יותר, והוציאו לחברה שומה על 324 אלף שקל על 2015 לבדה. עמינח הגישה השגה על גובה הסכום לפקיד השומה, והצדדים עדיין מנהלים דיונים בנושא.

האחים נגד רוני

שירי וזיו שוורץ: "רוני מונע על ידי
אגו בלתי מרוסן להמשיך לשלוט
ללא מצרים בחברה, וכן להמשיך
לממן את אורח חייו הראוותני על
חשבון אחיו... המלחמות האישיות
שלו עם אמנון הוליכו את החברה
לאבדון ניהולי"

העובדות נגד אמנון

השופטת דינה אפרתי: "צריך להבהיר לאמנון כי עליו לחדול מהתבדחויות שיש בהן גוון מיני, שכן הן עלולות להשפיל את שומעיהן, לפגוע בכבודם ולהעכיר את סביבת העבודה... מדובר בהתנהלות העולה לכדי התנכלות כמשמעותה בחוק"

"הצלתי לך את התחת מפלילים"

בני משפחת שוורץ לא קיבלו כמובן בשלוות נפש את הפנייה של המנכ"ל לרשות המסים. "שירי", פנה רוני לאחותו, שאיתה הוא מסוכסך, באחת מישיבות הדירקטוריון, "אני הצלתי את התחת שלך מפלילים בהגשה הזאת, את יודעת את זה? את גם דירקטורית בחברה הזאת, כולנו דירקטוריון, הצלתי את כולכם. "האחות לא נותרה חייבת: "הצלתי את התחת? אני לא עשיתי שום דבר פלילי, אולי אתה עשית משהו פלילי."

גם תגובתם של אמנון וילדיו לא איחרה לבוא. בדיוני הדירקטוריון הם טענו, בין היתר, כי המנכ"ל הוא הגורם מספר אחת לרווחיות הנשחקת בעמינה, בגלל בזבזנות ופיזור כספים על הוצאות שחלק מהן בכלל אישיות. כך למשל טען אמנון בתצהיר כי: "רוני ניצל את כרטיס האשראי של החברה על מנת לחייב אותה בהוצאותיו הפרטיות (כגון ארוחות במסעדות ורכישות עלומות באמזון) בסכום מצטבר של למעלה ממיליון שקל."

"אני רוצה להגיד משהו לפרוטוקול", פתחה את הישיבה במרץ השנה שוורץ־דינס, כשנושא ההוצאות עלה. "אני מכירה את רוני 50 שנה פלוס מינוס. הבן אדם נהנתן, מותגיסט, חי מעבר ליכולת שלו על חשבון החברה, על חשבון כולנו, חושב שמגיע לו, עף על עצמו, מושחת ומשחית... רוני, אתה נהנתן ואנחנו עוצרים לך, סוגרים לך את הברז וזה לא מוצא חן בעיניך."

"את אומרת דברים מאוד חמורים, השכר שלך ממני", החל רוני להשיב ומיד נקטע בידי שוורץ־לאופר, שפנתה לאחותה בציניות ואמרה לה: "שכחת? כולנו חיים על חשבוננו! הוא אלוהים, הוא אלוהים... בזכותך רוני אנחנו קיימות, חלילה בזכות אבא שלנו או אבא שלך". רוני איבד את שלוותו, ושאל: "את חוצפנית."

"תגיד לי, 1,200 יורו ללילה בבית מלון במילאנו, מה זה צריך להיות?" הטיח אמנון באחיינו. "מה, אתה שייח' ערבי? על חשבוננו? נוסע באוטו של 1.2 מיליון שקל כשכל הפחת שוכב על החברה? זה מספיק, מספיק, מספיק. אנחנו נוציא ממך עד הגרוש האחרון."

רוני מיהר להשיב אש לדודו: "אמנון, כשנסעת לאוסטרליה, רשמת הוצאה עסקית, וזו הוצאה פרטית."

"אתה שקרן", השיב אמנון. "נסעת עם החברים שלך לקובה ואמרת שהלכת לחפש בית חרושת למזרנים. מזרנים אולי מצאת שם עם בחורות...". ורוני תקף בחזרה: "אתה שקרן, מי שקנה יין באלפי שקל ולא חייב את החשבון הפרטי שלו זה אתה... אתה בזוי, אדם נבזה."

שוורץ־דינס העלתה טענות נוספות. "155 אלף שקל על מאק. אתה יודע מה זה מאק? אני יודעת ואני לא מתאפרת. זה ציפורניים, קוסמטיקאית. אני לא חושבת שאלה דברים שצריך לשלם אוקיי? זה ביזיון... מצצנו לנו את הדם, יש כאן בן אדם שחי מעל ומעבר ליכולת שלו". נציגו של רוני בדירקטוריון, עו"ד יורי נחושתן, טען בתגובה שהוא לא ראה ראיות שיתמכו בטענות האלה.

גם אחיו של רוני, בתצהירים שהגישו במענה לתביעתו לביטול הדחתו, לא חסכו ממנו ביקורת על מה שהם מכנים בזבזנות. "רוני מונע על ידי אגו בלתי מרוסן להמשיך לשלול ללא מצרים בחברה, וכן להמשיך לממן את אורח חייו הראוותני על חשבון אחיו... המלחמות האישיות שלו עם אמנון הוליכו את החברה לאבדון ניהולי."

ומה אומר על כל זה רוני? "אני ער לטענות וההשמצות של אמנון ואחיי בכתב ההגנה שלהם", כתב בתצהיר לבית המשפט, "אבל ממילא השיח על 'אובדן אמון' הוא הסטת הדיון ממסלולו. זוהי לא עילה לפיטורים. כל הטענות האלה נועדו כדי להשחיר את שמי."

האם יש פתרון שיכבה את התבערה המשפחתית? "אין הנהלה אחת, אינטגרציה אחת, אינטרס אחד, ההתנגחות הזאת בין בעלי המניות והמנכ"לים מביאה להידרדרות החברה", אבחנה באחת הישיבות הדירקטורית אסתר גילעד־רן, שמונתה לתפקיד מטעמו של אמנון. "אין מנוס מאשר להחליט שהחברה הזאת תנוהל על ידי אדם מקצועי, חיצוני, שהוא לא קשור לבעלי המניות, שרק החברה לנגד עיניו." ואולי הפתרון היחיד הריאלי לאור הדם הרע הוא רק הפרדת כוחות - שאחד הצדדים יקנה את השני החוצה. העיקר לצאת מהמיטה החולה.